

Comunicat 4 de febrer de 2015

Les entitats Ecologistes en Acció, Associació de Naturalistes de Girona, IAEDEN-Salvem l'Empordà, Centre per la Sostenibilitat Territorial, Sociedad Geológica de España i la Coordinadora per a la Salvaguarda del Montseny, lamenten que després de quatre anys de decisions polítiques contràries a la conservació de la natura, ara el Conseller Pelegrí anunciï un "Pla Estratègic de Parcs naturals" que no respon a les necessitats de gestió del medi natural ni a les exigències legals.

- *Agricultura incompleix sistemàticament les lleis i els compromisos sobre conservació de la natura.*
- *La conservació dels Parcs Naturals implica complir la normativa i posar-hi més recursos i no pas per cap "reorientació"*

"Catalunya ha passat de ser capdavantera en conservació de la natura a estar a la cua d'Espanya, i Espanya està a la cua d'Europa en molts aspectes". Les entitats conservacionistes han resumit així la situació de la protecció del medi natural al país, i han recordat que han estat els successius governs de la Generalitat els responsables d'aquesta situació, que en els darrers cinc anys s'ha agreujat enormement.

Si les intencions del Departament d'Agricultura anessin en la línia d'alguna de les mesures anunciades (creació de l'Observatori de la Biodiversitat, impuls a la Carta de Turisme Sostenible i creació de la marca "Fet als parcs", els ecologistes veurien amb bons ulls la presentació del Conseller del paquet de mesures. Malauradament, denuncien una sèrie d'aspectes crítics.

Pla Estratègic, tard i malament

Un Pla Estratègic podria tenir sentit al començament d'una legislatura, quan el Govern encara un període nou per a gestionar una àrea, com ara els Parcs Naturals. Presentar aquest Pla a 8 mesos de les eleccions, és poc útil i menys creïble, quan durant les dues darreres legislatures (quatre anys i mig) les accions han anat en sentit contrari al que ara s'anuncia.

Els ecologistes consideren que el que necessita Catalunya no és un Pla Estratègic de Parcs, sinó dotar les eines legals necessàries per a la gestió del medi natural: Llei del Patrimoni Natural i la biodiversitat (la vigent és del 1985, totalment desfasada), Plans Especials i Plans d'Ús i Gestió dels espais naturals protegits, catàleg de fauna amenaçada, etc. Totes aquestes mesures han d'estar inserides dins de la lògica d'una **Estratègia Catalana de Conservació de la Biodiversitat**, tal com exigeix la Convenció de Nacions Unides de la Biodiversitat, d'obligat compliment. Aquesta Estratègia hauria de definir les accions que, de manera transversal, el Govern hauria d'aplicar a totes les polítiques sectorials per tal de garantir la conservació de la biodiversitat, no únicament al Departament responsable directe del medi.

La participació, a les beceroles

Els tímids inicis de processos participatius dels anys 80 i 90 del segle passat van quedar estancats, i avui en dia no existeixen processos ni òrgans que garanteixin una plena participació de les organitzacions socials, científiques i la ciutadania interessada en els espais protegits. Als parcs naturals en general no hi ha òrgans participatius, i el Consell de Protecció de la Natura (creat per la Llei 12/1985), deficitari de per si perquè no hi participen moltes organitzacions de conservació de la natura, ara es pretén modificar "per vincular-lo més al Departament...", cosa que sona a controlar políticament aquest òrgan assessor que s'ha tornat incòmode perquè ha emès informes contraris als interessos del Govern de torn. La proposta de crear un nou "Consell de Parcs" també resulta sorprenent, quan el CPN ja podria fer-ne les funcions si se'l convertís en un òrgan prou representatiu i amb suport al seu funcionament.

Així mateix, els Òrgans Rectors estan encarcarats en un model desfasat, que no acaba de ser ni un òrgan de govern (no té atribucions executives), ni de participació (la representació d'agents socials és mínima). En canvi, el Govern té el mandat d'elaborar un Decret per a dissenyar els òrgans rectors i de participació dels Parcs Naturals des del 2006 (Llei 12/2006), i no ha complert amb l'obligació legal.

Quin nou model de gestió?

Sorprèn que el Conseller Pelegrí insisteixi en parlar d'un nou model de gestió dels Parcs, sense definir-lo ni concretar-ne les característiques. La Federació de parcs d'Espanya (Europarc) ha consensuat durant tres dècades un model de gestió basat en tres eixos de treball: conservació de la natura, ús públic i desenvolupament socioeconòmic, en què òbviament l'objectiu primordial dels espais naturals protegits és assolir la conservació dels valors naturals (espècies, ecosistemes, geologia, paisatge) pels quals varen ser declarats.

Les afirmacions del Conseller sobre una "nova gestió multifuncional" porten a pensar que la conservació de la natura pugui deixar de ser el sentit essencial dels parcs per a ser només una part accessòria. La insistència en la "rendibilitat econòmica" dels parcs, en la creació de "mecanismes de finançament innovadors", o en la "implicació privada" en els espais naturals protegits mostren per les organitzacions que darrera d'aquest canvi "d'orientació" hi ha un gir clar cap a la mercantilització de la natura alineada a la política del govern espanyol amb la recent aprovació de la Llei de Parcs Nacionals o la Llei d'avaluació ambiental i la Llei de costes.

Canviar la figura del Director-conservador no aporta res de positiu per a la natura ni per als equips

L'altre anunci estrella ha estat el de redefinir la figura del responsable de parc natural. Si fins ara els Directors (molts d'ells sense nomenament formal i sense reconeixement de les seves atribucions i responsabilitat) tenien un perfil clarament encarat a la conservació, la redefinició que pretén Pelegrí va en la línia de situar més "gerents" que no pas experts en gestió i conservació, en coherència amb el que es deia al punt anterior. "Aquesta redefinició podria ser una estratègia per a treure's del mig alguna persona incòmoda, al capdavant d'algun dels Parcs Naturals de la Generalitat", han matisat els conservacionistes.

Els equips de gestió dels Parcs no necessiten "optimització", sinó increment de dotació, millor organització i atribució de funcions. La mateixa Llei 12/2006 encomanava al Govern a establir la composició, competències i funcionament dels Òrgans Gestors dels Parcs, cosa que en 9 anys els diferents Governos han estat incapaços de fer. "Si la intenció fos millorar la tasca de promoció socioeconòmica, complementària a la conservació, el que es faria des del Govern és dotar els parcs amb tècnics de promoció socioeconòmica, però això mai s'ha volgut fer", han afegit els ecologistes.

Els actuals Director General de Medi Natural (Antoni Trasobares) i Conseller d'Agricultura i Medi Natural (Josep Maria Pelegrí) no coneixen de primera mà la realitat dels parcs ni dels seus equips de gestió atès que no han volgut reunir-se amb els directors ni amb els equips dels Parcs per a conèixer la problemàtica concreta i les necessitats.

Per aquests motius, les entitats signants rebutgen frontalment les intencions del Govern de canviar la figura del Director de Parc Natural.

Anunciant un Pla Estratègic a la Junta dels Aiguamolls

Les entitats troben igualment lamentable que el Departament hagi optat per a una posada en escena de la presentació del pla estratègic a la reunió de la Junta de Protecció del PNAE que, al seu entendre, es va convocar per les repetides queixes sobre la gestió i l'estat d'aquest espai protegit. La presentació del pla estratègic no constava a l'ordre del dia de la Junta, però no va deixar temps per adreçar i debatre els punts conflictius que s'han fet públics darrerament.

Finalment, les entitats conservacionistes recorden que una unanimitat sense precedents d'organitzacions ambientals, científiques i professionals de la conservació del medi natural fa un any que denuncien les dràstiques retallades i accions negatives del Govern de la Generalitat amb la gestió del medi natural. Al blog <https://defensapatrimoniatural.wordpress.com> hi apareix la Declaració (lliurada al President de la Generalitat i al Parlament de Catalunya), així com les diferents denúncies públiques efectuades. El Govern de la Generalitat no ha respost ni a una sola de les reivindicacions fins a la data d'avui.